

УСИНОВЛЕННЯ

КОЖНІЙ ДИТИНІ ПОТРІБНА РОДИНА

УСИНОВЛЕННЯ – ЦЕ ПРИЙНЯТТЯ
УСИНОВЛЮВАЧЕМ У СВОЮ СІМ'Ю ДИТИНИ НА
ПРАВАХ СИНА АБО ДОЧКИ, ЩО ЗДІЙСНЕНЕ НА
ПІДСТАВІ РІШЕННЯ СУДУ.

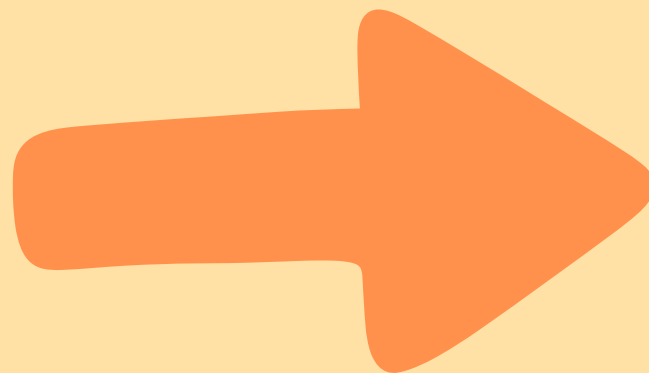
ХТО МОЖЕ БУТИ УСИНОВЛЮВАЧЕМ?

- УСИНОВЛЮВАЧЕМ ДИТИНИ МОЖЕ БУТИ ДІЄЗДАТНА ОСОБА ВІКОМ НЕ МОЛОДША ДВАДЦЯТИ ОДНОГО РОКУ, ЗА ВИНЯТКОМ, КОЛИ УСИНОВЛЮВАЧ Є РОДИЧЕМ ДИТИНИ.
- УСИНОВЛЮВАЧЕМ МОЖЕ БУТИ ОСОБА, ЩО СТАРША ЗА ДИТИНУ, ЯКУ ВОНА БАЖАЄ УСИНОВИТИ, НЕ МЕНШ ЯК НА П'ЯТНАДЦЯТЬ РОКІВ. РІЗНИЦЯ У ВІЦІ МІЖ УСИНОВЛЮВАЧЕМ ТА ДИТИНОЮ НЕ МОЖЕ БУТИ БІЛЬШОЮ НІЖ СОРОК П'ЯТЬ РОКІВ.
- УСИНОВЛЮВАЧАМИ МОЖУТЬ БУТИ ПОДРУЖЖЯ, А ТАКОЖ, ОСОБИ, ЯКІ НЕ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ШЛЮБІ, ЗА УМОВИ, ЩО ВОНИ Є ГРОМАДЯНАМИ УКРАЇНИ.
- ОДИНОКІ ІНОЗЕМЦІ НЕ МАЮТЬ ПРАВА УСИНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

УСИНОВЛЮВАЧАМИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ ОСОБИ, ЯКІ:

- ОБМЕЖЕНІ У ДІЄЗДАТНОСТІ;
- ВИЗНАНІ НЕДІЄЗДАТНИМИ;
- ПОЗБАВЛЕНІ **БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ**, ЯКЩО ЦІ ПРАВА НЕ БУЛИ ПОНОВЛЕНІ;
- БУЛИ УСИНОВЛЮВАЧАМИ (ОПІКУНАМИ, ПІКЛУВАЛЬНИКАМИ, ПРИИОМНИМИ БАТЬКАМИ, БАТЬКАМИ-ВИХОВАТЕЛЯМИ) ІНШОЇ ДИТИНИ, АЛЕ **УСИНОВЛЕННЯ БУЛО СКАСОВАНО АБО ВИЗНАНО НЕДІЙСНИМ** (БУЛО ПРИПИНЕНО ОПІКУ, ПІКЛУВАННЯ ЧИ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИИОМНОЇ СІМ'Ї АБО ДИТЯЧОГО БУДИНКУ СІМЕЙНОГО ТИПУ) З ЇХНЬОЇ ВИНИ;
- ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ОБЛІКУ АБО НА ЛІКУВАННІ У ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНОМУ ЧИ НАРКОЛОГІЧНОМУ ДИСПАНСЕРІ;
- ЗЛОВЖИВАЮТЬ СПИРТНИМИ НАПОЯМИ АБО НАРКОТИЧНИМИ ЗАСОБАМИ;
- НЕ МАЮТЬ ПОСТІЙНОГО МІСЦЯ **ПРОЖИВАННЯ** ТА ПОСТІЙНОГО **ЗАРОБІТКУ** (ДОХОДУ);
- СТРАЖДАЮТЬ НА **ХВОРОБИ**, ПЕРЕЛІК ЯКИХ ЗАТВЕРДЖЕНО **НАКАЗОМ** МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ВІД 20.08.2008 Р. **№ 479** „ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПЕРЕЛІКУ ЗАХВОРЮВАНЬ, ЗА НАЯВНОСТІ ЯКИХ ОСОБА НЕ МОЖЕ БУТИ УСИНОВЛЮВАЧЕМ”, ЗАРЕЄСТРОВАНИМ В МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ 24.10.2008 Р. ЗА № 1022/15713;

- Є ІНОЗЕМЦЯМИ, ЯКІ НЕ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ШЛЮБІ, КРІМ ВИПАДКІВ, КОЛИ ІНОЗЕМЕЦЬ Є РОДИЧЕМ ДИТИНИ;
- БУЛИ **ЗАСУДЖЕНІ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ** ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я, ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ, СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ, ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ, ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ, У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ, А ТАКОЖ ЗА ЗЛОЧИНИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ СТАТТЯМИ 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ АБО МАЮТЬ НЕПОГАШЕНУ ЧИ НЕ ЗНЯТУ В УСТАНОВЛЕНОМУ ЗАКОНОМ ПОРЯДКУ СУДИМІСТЬ ЗА ВЧИНЕННЯ ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ.
- НЕ МОЖУТЬ БУТИ УСИНОВЛЮВАЧАМИ ОСОБИ ОДНІЄЇ СТАТІ, А ТАКОЖ ІНШІ ОСОБИ, ІНТЕРЕСИ ЯКИХ СУПЕРЕЧАТЬ ІНТЕРЕСАМ ДИТИНИ.

ХТО МОЖЕ БУТИ УСИНОВЛЕНИМ?

УСИНОВЛЕНИМИ МОЖУТЬ БУТИ: ДІТИ-СИРОТИ, ДІТИ, ПОЗБАВЛЕНІ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, ДІТИ, БАТЬКИ, ЯКИХ ДАЛИ НОТАРІАЛЬНО ПОСВІДЧЕНУ ЗГОДУ НА УСИНОВЛЕННЯ.

КІЛЬКІСТЬ ДІТЕЙ, ЯКУ МОЖЕ УСИНОВИТИ ОДИН УСИНОВЛЮВАЧ **НЕ ОБМЕЖУЄТЬСЯ**.

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ, ЯКІ БАЖАЮТЬ УСИНОВИТИ ДИТИНУ, ЗВЕРТАЮТЬСЯ З ПИСЬМОВОЮ ЗАЯВОЮ ДО **СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ** ЗА МІСЦЕМ СВОГО ПРОЖИВАННЯ.

ЗАЯВА МОЖЕ БУТИ НАПИСАНА В ПРИСУТНОСТІ ПРАЦІВНИКА СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА ЗАСВІДЧЕНА НИМ.

У РАЗІ КОЛИ ОДНЕ З ПОДРУЖЖЯ НЕ МОЖЕ ОСОБИСТО З'ЯВИТИСЬ ДО СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ДЛЯ НАПИСАННЯ ЗАЯВИ, ЙОГО ЗАЯВУ, **ЗАСВІДЧЕНУ НОТАРІАЛЬНО**, МОЖЕ ПОДАТИ ДРУЖИНА (ЧОЛОВІК).

ДО ЗАЯВИ ДОДАЮТЬСЯ ТАКІ ДОКУМЕНТИ:

1) КОПІЯ ПАСПОРТА АБО ІНШОГО ДОКУМЕНТА, ЩО ПОСВІДЧУЄ **ОСОБУ**;

2) ДОВІДКА ПРО **ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ** ЗА ОСТАННІ ШІСТЬ МІСЯЦІВ АБО КОПІЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРО **ДОХОДИ** ЗА ПОПЕРЕДНІЙ КАЛЕНДАРНИЙ РІК, ЗАСВІДЧЕНА ОРГАНАМИ ДФС;

У РАЗІ КОЛИ УСИНОВЛЮВАЧАМИ Є СІМЕЙНА ПАРА, ДОВІДКУ ПРО ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ ЗА ОСТАННІ ШІСТЬ МІСЯЦІВ АБО КОПІЮ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРО ДОХОДИ ЗА ПОПЕРЕДНІЙ КАЛЕНДАРНИЙ РІК, ЗАСВІДЧЕНУ ОРГАНАМИ ДФС, МОЖЕ ПОДАВАТИ ОДИН ІЗ ПОДРУЖЖЯ, ЯКИЙ МАЄ ПОСТІЙНИЙ ДОХІД;

3) КОПІЯ **СВІДОЦТВА ПРО ШЛЮБ**, УКЛАДЕНИЙ В ОРГАНАХ РЕЄСТРАЦІЇ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ, ЯКЩО ЗАЯВНИКИ ПЕРЕБУВАЮТЬ У ШЛЮБІ;

4) ВИСНОВОК ПРО **СТАН ЗДОРОВ'Я** КОЖНОГО ЗАЯВНИКА, СКЛАДЕНИЙ ЗА НАДАНОЮ ФОРМОЮ:

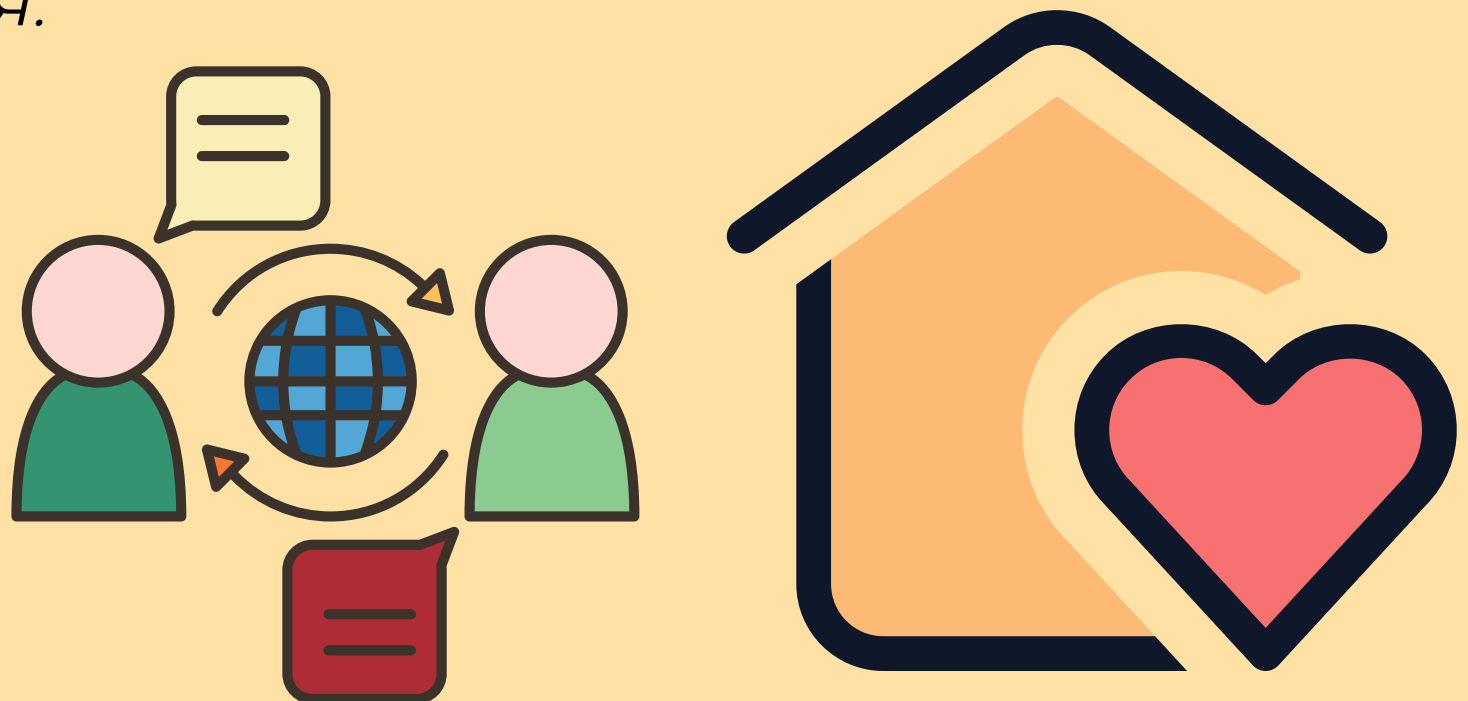
5) ЗАСВІДЧЕНА **НОТАРІАЛЬНО** ПИСЬМОВА **ЗГОДА** ДРУГОГО З ПОДРУЖЖЯ НА УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ (У РАЗІ УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ ОДНИМ З ПОДРУЖЖЯ), ЯКЩО ІНШЕ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО ЗАКОНОДАВСТВОМ;

6) ДОВІДКА ПРО **НАЯВНІСТЬ** ЧИ **ВІДСУТНІСТЬ** **СУДИМОСТІ** ДЛЯ КОЖНОГО ЗАЯВНИКА, ВИДАНА ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ ЗАЯВНИКА;

7) КОПІЯ ДОКУМЕНТА, ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ ПРАВО ВЛАСНОСТІ АБО КОРИСТУВАННЯ **ЖИТЛОВИМ ПРИМІЩЕННЯМ**;

8) ДОВІДКА ПРО **ПРОХОДЖЕННЯ КУРСУ** ПІДГОТОВКИ З ПИТАНЬ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, З РЕКОМЕНДАЦІЯМИ ЩОДО КІЛЬКОСТІ, ВІКУ ТА СТАНУ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ, ЯКИХ МОЖЕ УСИНОВИТИ ЗАЯВНИК, ЗА ФОРМОЮ, ЗАТВЕРДЖЕНОЮ МІНСОЦПОЛІТИКИ.

У РАЗІ КОЛИ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ, ЯКІ БАЖАЮТЬ УСИНОВИТИ ДИТИНУ, Є ЇЇ РОДИЧАМИ, ОПІКУНАМИ, ПІКЛУВАЛЬНИКАМИ, ПРИЙОМНИМИ БАТЬКАМИ ЧИ БАТЬКАМИ-ВИХОВАТЕЛЯМИ, ТАКА ДОВІДКА НЕ ПОДАЄТЬСЯ.

У РАЗІ УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ ОДНИМ ІЗ ПОДРУЖЖЯ ВИСНОВОК ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ТА ДОВІДКА ПРО НАЯВНІСТЬ ЧИ ВІДСУТНІСТЬ СУДИМОСТІ ПОДАЮТЬСЯ КОЖНИМ З ПОДРУЖЖЯ.

ЗАЯВА ВВАЖАЄТЬСЯ ПОДАНОЮ, ЯКЩО ДО НЕЇ ДОДАНІ **ВСІ ДОКУМЕНТИ**, ЗАЗНАЧЕНІ У ПЕРЕЛІКУ.

СТРОК ДІЇ ДОКУМЕНТІВ СТАНОВИТЬ **ОДИН РІК З ДНЯ ВИДАЧІ**, ЯКЩО ІНШЕ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО ЗАКОНОДАВСТВОМ

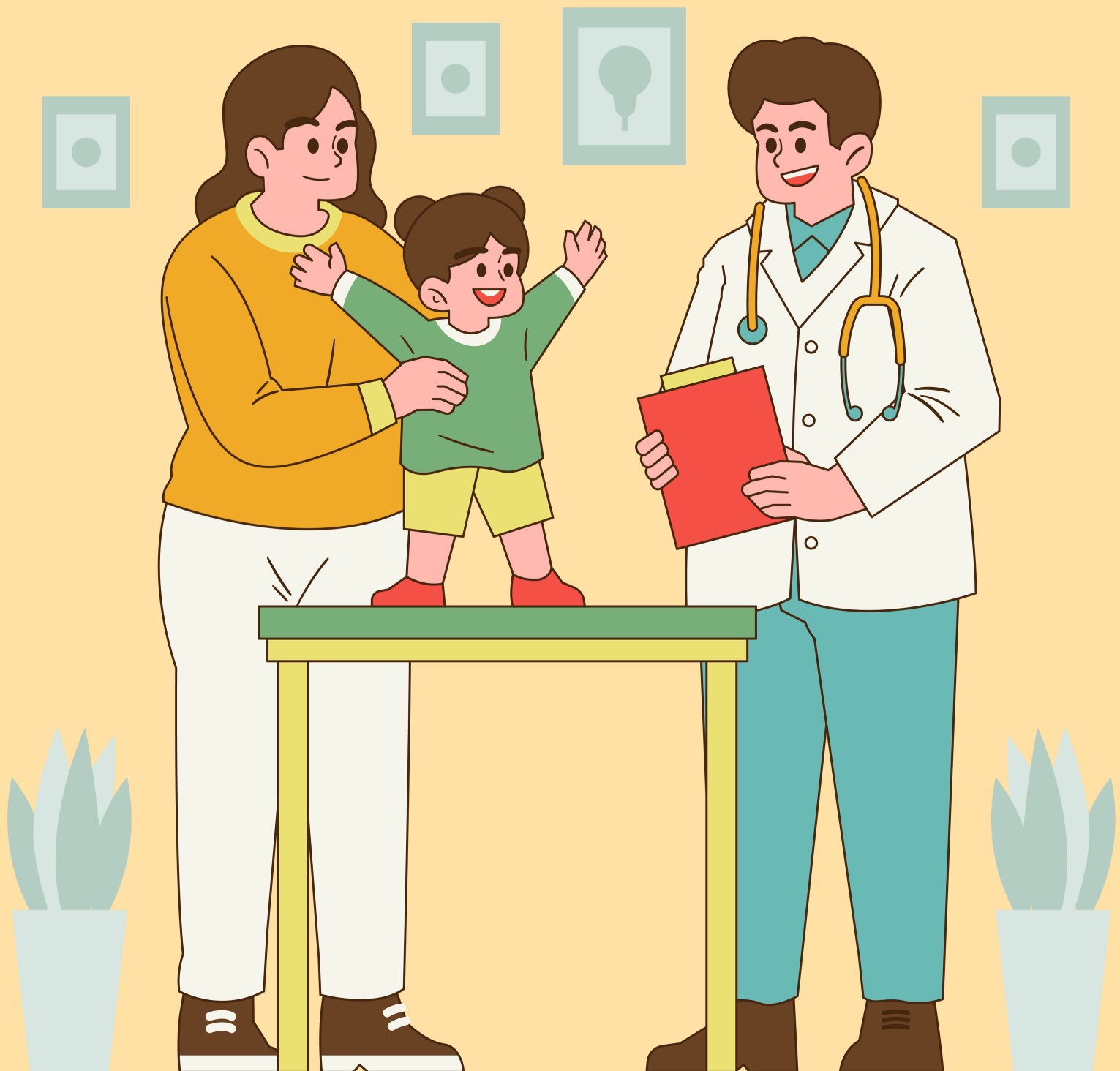
СЛУЖБА У СПРАВАХ ДІТЕЙ ПРОТЯГОМ 10 РОБОЧИХ ДНІВ ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ ВІД ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ЗАЯВИ ПЕРЕВІРЯЄ ДОКУМЕНТИ НА ВІДПОВІДНІСТЬ ВИМОГАМ ЗАКОНОДАВСТВА, СКЛАДАЄ **АКТ ОБСТЕЖЕННЯ ЇХ ЖИТЛОВО-ПОБУТОВИХ УМОВ**, РОЗГЛЯДАЄ ПИТАННЯ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ЗАЯВНИКІВ БУТИ УСИНОВЛЮВАЧАМИ І ГОТУЄ ВІДПОВІДНИЙ **ВИСНОВОК**. У РАЗІ ПРИИНЯТТЯ ПОЗИТИВНОГО РІШЕННЯ СТАВИТЬ ЗАЯВНИКІВ НА **ОБЛІК ЯК КАНДИДАТІВ В УСИНОВЛЮВАЧІ**.

СТРОК ДІЇ ВИСНОВКУ ПРО МОЖЛИВІСТЬ БУТИ УСИНОВЛЮВАЧАМИ СТАНОВИТЬ **ОДИН РІК** ВІД ДАТИ ВИДАЧІ. СТРОК ДІЇ ВИСНОВКУ МОЖЕ БУТИ ПРОДОВЖЕНИЙ, АЛЕ НЕ БІЛЬШ ЯК НА ОДИН РІК.

ЯК ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗНАЙОМСТВО З ДИТИНОЮ?

КАНДИДАТИ В УСИНОВЛЮВАЧІ ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ДИТИНОЮ ЗА **МІСЦЕМ ЇЇ ПРОЖИВАННЯ** У ПРИСУТНОСТІ ПРЕДСТАВНИКА СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ, ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, ПРАЦІВНИКІВ ДИТЯЧОГО АБО ІНШОГО ЗАКЛАДУ, В ЯКОМУ ПРОЖИВАЄ ДИТИНА, ПРИЙОМНИХ БАТЬКІВ, БАТЬКІВ-ВИХОВАТЕЛІВ, ОПІКУНІВ, ПІКЛУВАЛЬНИКІВ.

ЗНАЙОМСТВО ТА ВСТАНОВЛЕННЯ КОНТАКТУ З ДИТИНОЮ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗА **НАПРАВЛЕННЯМ СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ**.

Які права має кандидат в усиновлювачі?

Кандидат в усиновлювачі має право: ознайомитися з **особовою справою** та **медичною карткою** дитини, провести додаткове медичне **обстеження дитини**, яка може бути усиновлена, у державному або комунальному закладі охорони здоров'я, **відвідувати дитину** за місцем її проживання щодня протягом строку дії направлення та спілкуватися з нею у час, визначений керівником закладу, прийомними батьками, батьками вихователями, опікунами, піклувальниками, але не менш як три години в день.

Після встановлення контакту з дитиною та подання до служби у справах дітей заяви про бажання її усиновити, кандидати в усиновлювачі мають право продовжувати **щоденне спілкування з дитиною** до набрання чинності рішення суду про усиновлення.

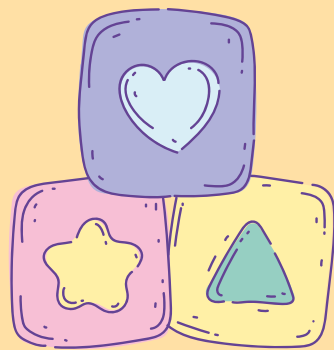
Які обов'язки усиновлювача?

Усиновлювач зобов'язаний: особисто забрати дитину із закладу чи сім'ї, в якій вона виховується, в присутності представника служби у справах дітей після пред'явлення копії **рішення суду про усиновлення**, надавати можливість представникам служби у справах дітей за місцем свого проживання здійснювати **нагляд за умовами проживання і виховання дитини**, повідомляти службу у справах дітей, яка здійснює нагляд за умовами проживання і виховання усиновленої дитини, про зміну місця проживання.

Які особисті дані про дитину можна змінити при її усиновленні?

За рішенням суду при усиновленні дитини може бути змінено **ім'я дитини**, відомості про **місце її народження**, **дату народження** та місце складання актового запису про народження. Для зміни імені дитини потрібна її **згода**. Така згода не вимагається, якщо дитина живе в сім'ї усиновлювачів і звикла до нового імені. Дата народження дитини може бути змінена не більш як на шість місяців.

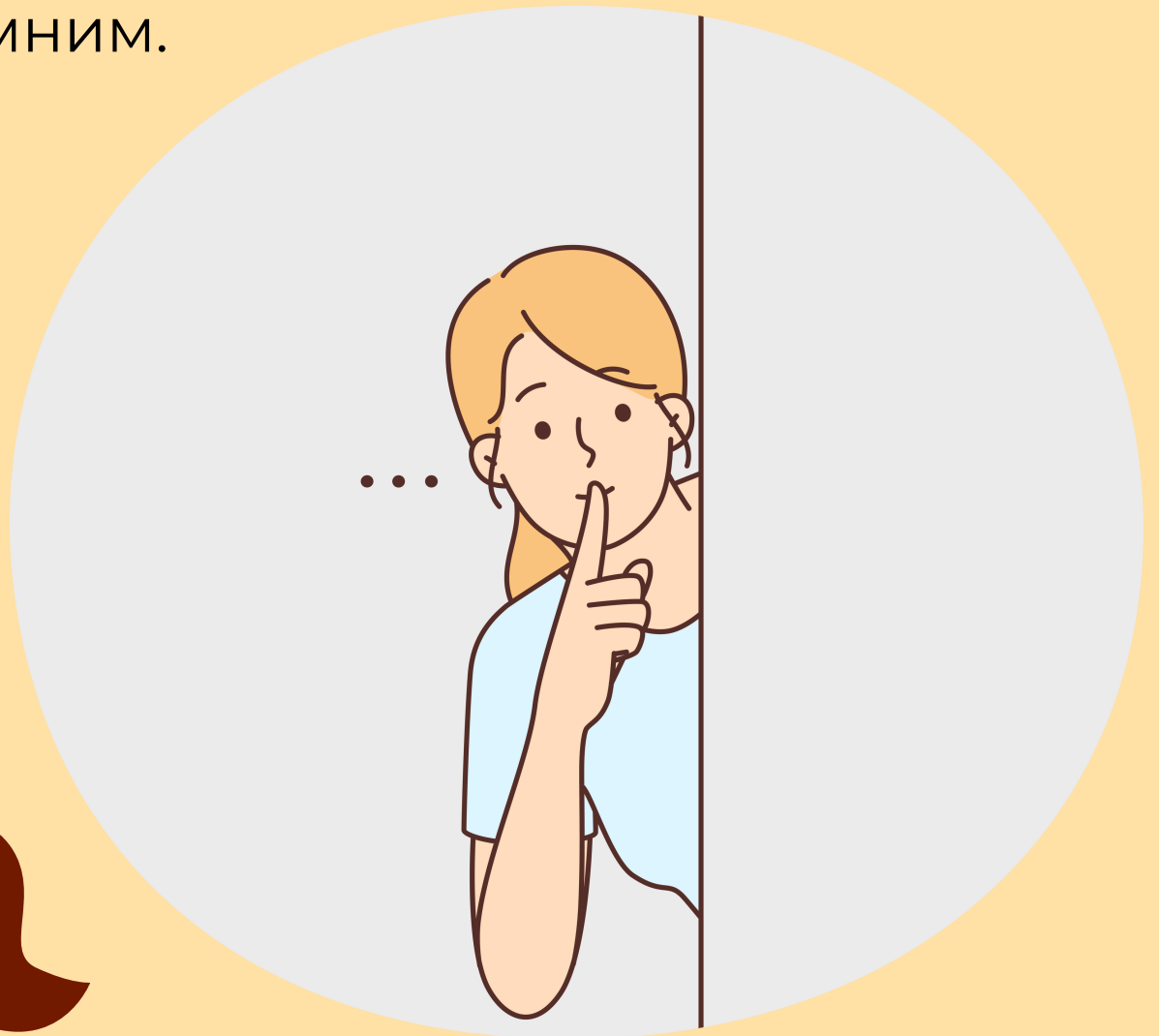
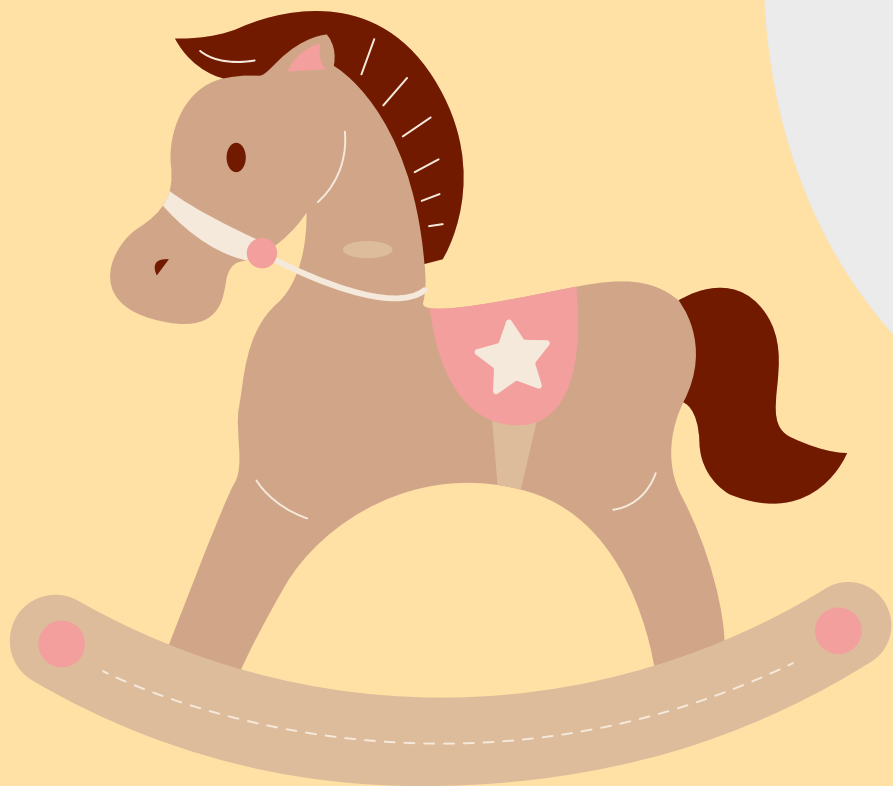
Які державні гарантії має усиновлювач?

Особі, яка усиновила дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, держава гарантує:

- отримання **грошової допомоги** при усиновленні дитини у розмірі, як при народженні першої дитини. При усиновленні двох і більше дітей розмір допомоги не змінюється;
- надання **відпустки** по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- надання одноразової оплачуваної відпустки тривалістю 56 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів (при усиновленні дитини віком старше трьох років);
- надання щорічної оплачуваної відпустки тривалістю 10 календарних днів.

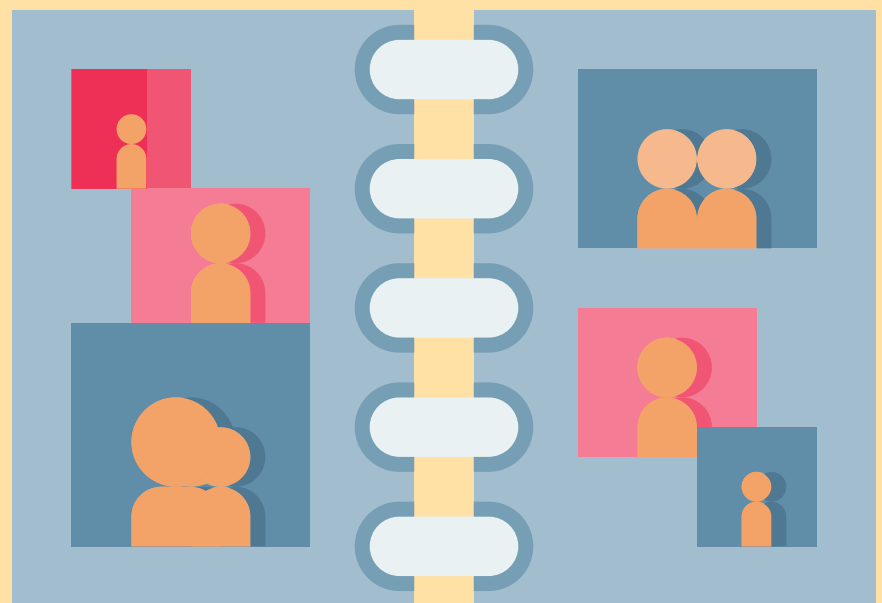
Що таке таємниця усиновлення?

Таємниця усиновлення це право усиновлювача приховувати від інших людей та від самої дитини факт усиновлення. Особи, яким у зв'язку з виконанням службових обов'язків доступна інформація щодо усиновлення (перебування осіб, які бажають усиновити дитину, на обліку, пошук ними дитини для усиновлення, подання заяви про усиновлення, розгляд справи про усиновлення, здійснення нагляду за дотриманням прав усиновленої дитини тощо), а також інші особи, яким став відомий факт усиновлення, зобов'язані **не розголошувати її**, зокрема і тоді, коли усиновлення для самої дитини не є таємним.

Чи варто зберігати таємницю усиновлення?

Але є ще право дитини знати правду про своє походження. Стаття 7 Конвенції ООН про права дитини встановлює **право дитини знати**, на скільки це можливо, **своїх батьків**. Стаття 226 Сімейного кодексу України, встановлюючи право на таємницю усиновлення, разом з тим передбачає, що особа, яка була усиновлена, має право після досягнення нею **14 років** одержати інформацію щодо свого **усиновлення**. Дуже часто усиновлені діти дізнаються правду поза волею усиновлювача. Це призводить до **шоку** незалежно від того, як дитина дізналась про це – щось пригадала, перебирала документи, хтось розповів. Такий шок може мати тяжкі наслідки і призвести до серйозних криз аж до втечі дитини з дому, наркоманії, ранніх статевих стосунків, намірів суїциду тощо. Краще, у доступній для дитині формі, якомога раніше **говорити з нею про те як вона з'явилась в сім'ї**. Діти, які від самого початку знають як тато і мама їх знайшли, сприймають це як належне.

Чи контролює держава умови життя і виховання дитини після її усиновлення?

Контроль за умовами проживання і виховання усиновленої дитини передбачений **Сімейним кодексом України**. Це – норма закону. Здійснює його **служба у справах дітей** за місцем проживання усиновленої дитини до досягнення дитиною повноліття. Протягом перших трьох років після усиновлення, в період адаптації дитини в сім'ї, спеціалісти служби у справах дітей **щорічно** відвідують дитину в сім'ї. У разі виявлення проблем у стосунках між дитиною і її новими батьками до роботи залучаються педагоги і психологи. В подальшому відвідування усиновленої дитини здійснюється за необхідністю, але кожні три роки в обов'язковому порядку проводиться планове обстеження **умов проживання і виховання** дитини

